

УДК 330.341.1

Дзямулич М І., к.е.н., доцент

Луцький національний технічний університет

<https://orcid.org/0000-0003-3714-5062>

m.dziamulych@Intu.edu.ua

Mykola Dziamulych, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor

Lutsk National Technical University

<https://orcid.org/0000-0003-3714-5062>

m.dziamulych@Intu.edu.ua

Рейкін Ю.Ю., аспірант

Луцький національний технічний університет

<https://orcid.org/0009-0002-0988-7990>

m.dziamulych@Intu.edu.ua

Iurii Reikin, Postgraduate student

Lutsk National Technical University

<https://orcid.org/0009-0002-0988-7990>

yurii.reikin@wog.ua

ДЕТЕРМІНАНТИ ПРИСКОРЕННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статті розглянуто сучасні детермінанти прискорення розвитку цифрової економіки в контексті посилення процесів євроінтеграції України. При цьому визначено, що зростання значення цифрових технологій у сучасному суспільстві ставить завдання ефективного розкриття факторів, які визначають успішність цифрової трансформації економічної системи, особливо у контексті взаємодії з європейськими структурами. Розглянуто вплив таких детермінантів, як інноваційність, освіта, правова база, технологічна інфраструктура та економічна політика на прискорення темпів цифрового розвитку. Проаналізовано приклади країн, які успішно пройшли етап інтеграції в європейський цифровий простір. Зокрема, розглянуто специфіку застосування найбільш ефективних заходів для забезпечення досягнення успішної цифрової трансформації. Досліджено вплив регулюючих механізмів та стандартів Європейського союзу на цифровий розвиток країн-кандидатів до членства в ЄС.

Ключові слова: цифрова економіка, цифрова трансформація, євроінтеграція, інформаційні технології, стандарти цифрової економіки.

DETERMINANTS OF THE ACCELERATION OF THE DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

The article examines the modern determinants of accelerating the development of the digital economy in the context of Ukraine's European integration processes. It was determined that the growing importance of digital technologies in the modern world poses the task of revealing the factors that determine the success of the digital transformation of the economic system, especially in the context of interaction with European structures. The impact of such determinants as innovativeness, education, legal framework, technological infrastructure and economic policy on the acceleration of digital development is considered. Examples of countries that are already successfully integrated into the European digital space are analyzed, in particular, the application of the most effective measures to ensure the achievement of a successful digital transformation. The influence of the regulatory mechanisms and standards of the European Union on the digital development of candidate countries for EU membership is studied. It is determined to what extent adaptation to EU standards can stimulate investments in digital technologies and facilitate access to the common European market for digital products and services. The social aspects of digital development are considered, in particular, taking into account the needs of the population and ensuring the inclusion of all layers of society in the digital space. The importance of developing digital literacy and ensuring free access to digital resources for all population groups has been proven. On the basis of the conducted research, recommendations were formulated for countries aspiring to European integration to create an effective digital development strategy, in particular by increasing investments in education and science, forming a favorable innovation environment, as well as active implementation of European digital standards. Factors that determine the effectiveness of digital development in the context of European integration have been studied, contributing to the formation of strategies for Ukraine in order to ensure its effective integration into the European digital space.

It has been proven that one of the key defining features of successful digital development is the presence of an innovative environment and a high level of scientific potential. The creation of incentives for the expansion of scientific research and the development of innovative technologies determines the country's competitiveness on the international market. That is why it is an important task to ensure effective cooperation between government institutions, business and the academic community for the formation of an effective innovation ecosystem that comprehensively contributes to the effective development of digital technologies.

An effective legal framework and regulatory policy are also important for digital transformation, which play an important role in the process of forming a stable and transparent digital environment. At the same time, the adaptation of Ukrainian legislation to European standards makes it possible to ensure compliance of legal norms with general European standards and contributes to the improvement of the investment climate. It is also important to consider regulatory aspects related to consumer protection, data privacy and cyber security, which are necessary to maintain a high level of trust in digital technologies. Effective economic policy and developed

technological infrastructure are also key criteria for ensuring sustainable growth of the digital economy.

Keywords: digital economy, digital transformation, European integration, information technologies, digital economy standards.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В динамічних умовах трансформації економічних систем активний розвиток цифрової економіки став ключовим фактором забезпечення технологічної конкурентоспроможності країн. При цьому в контексті євроінтеграції України, вирішення завдань, пов'язаних із прискоренням цього процесу набуває особливої актуальності. Разом з тим, невизначеність складових, на яких базується цифрова трансформація, а також відсутність чіткої її стратегії можуть призвести до втрати можливостей ефективного розвитку та загального зниження конкурентоспроможності.

Усе це потребує ретельного аналізу детермінант цифрового розвитку в контексті євроінтеграції для визначення ефективних шляхів прискорення даного процесу та визначення стратегічних напрямків трансформації з метою забезпечення успішної євроінтеграції у цифровий простір ЄС.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Дослідження детермінант прискорення розвитку цифрової економіки в контексті євроінтеграції достатньо широко розкриті в сучасній економічній науці. При цьому науковці та практики досить детально розглядають вплив інновацій, правової бази та економічної політики на цифровий розвиток країн. Зокрема, вивчення аспектів європейської інтеграції на цифровий розвиток країн, що прагнуть приєднатися до ЄС достатньо широко розкривається у працях таких вчених, як В. І. Кириленко (Кириленко і Чалюк, 2020), Є. М. Кирилюк (Кирилюк та ін., 2023), Ю. О. Чалюк (Чалюк, 2020), Б. Погрішук (Погрішук та ін., 2023) та ін. Разом з тим, динамічні зміни, що відбуваються в сучасних економічних системах, вимагають поглиблення напрацювань у сфері дослідження їх цифрової трансформації.

Цілі статті. Метою роботи є дослідження детермінантів прискорення розвитку цифрової економіки в умовах динамічних

змін бізнес-середовища в контексті євроінтеграції національної економіки України.

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Ключові чинники чи умови, які визначають швидкість та успішність переходу сучасної економічної системи до інтенсивного використання цифрових технологій та прискорення розвитку цифрової економіки є важливим аспектом стратегічного напрямку для України. Особливої актуальності визначення таких чинників набуває в контексті євроінтеграції нашої держави, яка прагне забезпечити власну конкурентоспроможність та технологічну стійкість в динамічних умовах світової економіки. Основні детермінанти при цьому визначаються рядом ключових факторів, котрі включають в себе інновації, правову базу цифрових економічних відносин, економічну політику, інфраструктуру та соціальну взаємодію на рівні суспільства.

Інноваційність при цьому набуває характеру найбільш критичної детермінанти, оскільки саме вона визначає здатність країни впроваджувати та розвивати передові цифрові та інформаційні технології.

Відповідно, всебічне сприяння науковим дослідженням та розвитку інноваційного середовища стають ключовими завданнями для України у контексті євроінтеграції, оскільки це дозволяє країні не тільки адаптувати свою економіку до європейських стандартів, але й сприяє активному впровадженню передових технологій. Правова база та регуляторна політика є визначальними для формування стабільного та прозорого цифрового середовища в економічній системі. Тому Україні необхідно відповідати європейським стандартам, адаптуючи для цього свою правову систему для забезпечення її функціональної відповідності та загальної підтримки інвестиційного клімату у сфері цифрових технологій.

Економічна політика також є ключовим детермінантом у прискоренні цифрового розвитку. Зокрема, інвестиції в розбудову та модернізацію інфраструктури, а також формування сприятливого клімату для бізнесу, сприяють ефективному

впровадженню цифрових технологій та забезпечують доступ до швидкісного Інтернету та інших цифрових послуг (Чалюк, 2023).

Загалом інтеграція України в європейський цифровий економічний простір передбачає необхідність врахування та імплементації стандартів та практик Європейського союзу, що виступає додатковим детермінантом цифрової трансформації національної економіки. При цьому функціональна адаптація до європейських стандартів дає змогу Україні більш активно взаємодіяти в європейському цифровому просторі та сприяє зростанню її конкурентоспроможності на світовому ринку. Можна стверджувати, що в сучасних умовах прискорення цифрового розвитку в контексті євроінтеграції України визначається взаємодією та комплексним підходом до розв'язання визначених вище детермінант. Усе це вимагає системних реформ та ефективної співпраці між владою, бізнесом та громадянським суспільством з метою формування дієвих стратегій адаптації економічної системи до змін у європейському цифровому середовищі.

Висновки. Таким чином, приходимо до висновку, що детермінанти прискорення розвитку цифрової економіки в контексті євроінтеграції є багатоаспектними та взаємопов'язаними між собою. При цьому реалізація ефективної євроінтеграційної стратегії вимагає функціональної системної координації заходів усіх стейкхолдерів, яка призначена, в тому числі, для запобігання непередбаченим флуктуаціям системи в період її цифрової трансформації. Водночас зміни в глобальному цифровому середовищі, швидкі технологічні інновації та соціальні трансформації вимагають від нашої держави гнучкості та готовності до змін у стратегічному плануванні. Тому активне врахування та імплементація європейських стандартів в практику бізнес-процесів вітчизняних підприємств, розвиток інноваційного середовища стають ключовими викликами та одночасно можливостями для ефективної євроінтеграції України у цифровий економічний простір ЄС.

Список бібліографічного опису:

1. Кириленко В. І., Чалюк Ю. О. Інноваційність економік світу. *Підприємництво та інновації*. 2020. №15. С.7–14.

Економічні науки : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія "Регіональна економіка". Випуск 20 (79). Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Л.Л. Ковальська. Луцьк : ВП ЛНТУ, 2023. 252 с.

2. Кирилук С. М., Руденко М. В., Гаряга Л. О., Дзямучич М. І. Суспільні ефекти цифрової трансформації економіки України. *Вісник Черкаського національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 27(1-2). С. 98-104.

3. Чалюк Ю. О. Індекси як критерії оцінки міжнародної соціально-економічної динаміки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. №31. С. 138–145.

4. Чалюк Ю. О. Суспільство 5.0 у японській концепції кейданрен. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2023. №1(99). С. 65-74.

5. Чалюк Ю. О. Сценарії соціально-економічного розвитку ЄС після BREXIT та COVID. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31(70). №4. С. 25-32.

6. Pohrishchuk B., Kolomiets T., Chaliuk Y., Yaremko I., Hromadska N. Modeling the Application of Anti-Crisis Management Business Introduction for the Engineering Sector of the Economy. *International Journal of Safety & Security Engineering*. 2023. Vol. 13(2). Pp. 187-194.

References:

1. Kyrylenko, V. I., & Chaliuk, Yu. O. (2020). Innovatsiinst ekonomik svitu [Innovation of world economies]. *Pidpriemnytstvo ta innovatsii – Entrepreneurship and innovation*. Vol. 15. Pp. 7–14. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.37320/2415-3583/15.1>

2. Kyryliuk, E. M., Rudenko, M. V., Hariaga, L. O., & Dziamulych, M. I. (2023). Social effects of the digital transformation of the economy of Ukraine [Suspilni efekty tsyfrovoyi transformatsii ekonomiky Ukrainy]. *Bulletin of the Cherkasy National University. Series "Economic Sciences" – Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Ekonomichni nauky"*. Vol. 27(1-2). Pp. 98-104. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2023-1-2-98-105>

3. Chaliuk, Yu. O. (2020). Indeksy iak kryterii otsinky mizhnarodnoi sotsialno-ekonomichnoi dynamiky [Indices as evaluation criteria of international socio-economic dynamics]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and the world economy*. Vol. 31. Pp. 138–145. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-31-21>

4. Chaliuk Yu. O. (2023). Suspilstvo 5.0 u vaponskii kontseptsii keidanren [Society 5.0 in the Japanese concept of keidanren]. *Mechanism of an Economic Regulation*. Vol. 1(99). Pp. 65–74. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.32782/mer.2023.99.11>

5. Chaliuk, Yu. O. (2020) Scenarii sotsialno-ekonomichnoho rozvytku ES pislia BREXIT and COVID [Scenarios of social and economic development of the EU after BREXIT and COVID]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Ekonomika i menedzhment – Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskiy. Series: Economics and management*. Vol. 31(70). Pp. 25–32. [in Ukrainian] <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-6-5>

6. Pohrishchuk B., Kolomiets T., Chaliuk Y., Yaremko I., & Hromadska N. (2023.). Modeling the Application of Anti-Crisis Management Business Introduction for the Engineering Sector of the Economy. *International Journal of Safety & Security Engineering*. Vol. 13(2). Pp. 187-194. <https://doi.org/10.18280/ijss.130201>